

EKSAMEN I

REVISJON

i henhold til rammeplan for treårig revisorutdanning
av 1.12.2005

Fredag 15. desember 2006

kl. 09.00 – 15.00

Oppgavesettet består av i alt 3 oppgaver på 6 sider, inklusive denne siden

Tillatte hjelpemidler:

- Revisors håndbok
- Norges lover/særtrykk eller samlinger av lover uten kommentarer
- Skattelovsamling (Jacob Jarøy eller Ole Gjems-Onstad)
- Rente- og annuitetstabeller
- Batteridrevet kalkulator

Hvis oppgavene inneholder ufullstendige eller uklare opplysninger, må du selv ta nødvendige forutsetninger. De bør gå klart frem av besvarelsen.

Henvis i størst mulig utstrekning til lover, forskrifter og annet regelverk.

Begynn på nytt ark for hver oppgave. Besvarelsen skal ikke skrives med blyant.

Oppgave 1 (anslått tid: 2 ½ timer)

Statsautorisert revisor Mikkel Røed er eneaksjonær, enestyre og daglig leder i revisjonsselskapet RøedRev AS (heretter betegnet "RøedRev"). Foruten Mikkel består personalet av statsautorisert revisor Gorm Åsheim, en registrert revisor, to revisjonsmedarbeidere og en person i administrativ stilling. Selskapet har en omfattende oppdragsportefølje, for det meste revisjonsoppdrag for mindre handels-, håndverks- og serviceforetak. Oppdragsansvaret for revisjonsklientene er fordelt mellom Mikkel og Gorm.

SportY AS (heretter betegnet "SportY"), et selskap som driver med import og engros-salg av sportsutstyr, har vært revidert av RøedRev de siste fem årene, med Gorm som oppdragsansvarlig revisor. SportY er RøedRevs største klient, og honoraret utgjør ca 12% av RøedRevs totale honorarinntekter.

Superdepot ASA (heretter betegnet "Superdepot") er et større selskap som har spesialisert seg på varehåndtering, logistikk og lagerhold for kunder. Superdepot revideres av et av de "store" revisjonsselskapene. I februar 2006 inngikk SportY en avtale med Superdepot som gikk ut på at Superdepot overtok varemottaks-, lagerhold- og utleveringsfunksjonen fra SportY ("outsourcing").

- Varemottak: SportY bestiller varer fra sine leverandører. Leverandørene sender varene direkte til Superdepot, som tar hånd om tollklareringen og utpakking på lageret. Superdepot sender en mottaksmelding til SportY med angivelse av leverandørens navn, mottaksdato og leverandørens referansenummer for forsendelsen, vedlagt gjenparter av tolldokumenter, fraktdokumenter etc.
- Vareutgang: Ved salg sender SportY plukklister og fraktdokumenter til Superdepot. Superdepot plukker varene fra lageret, pakker og ekspederer dem til kundene. Plukklister returneres til SportY når varene er sendt, med angivelse av forsendelsesdato, referanse til Superdepots interne dokumentasjon av forsendelsen og anmerkning om eventuelle leveranseavvik.
- Lagerhold: Superdepots lageransatte teller SportYs varelager siste arbeidsdag i hver måned, og spesifisert lagerliste, satt opp i henhold til en mal utviklet av SportY, sendes til SportY i løpet av første uke måneden etter.

All kommunikasjon mellom SportY og Superdepot om transaksjoner og beholdninger skjer via epost. Papirdokumenter i rutinene (for eksempel tolldokumenter, fraktdokumenter) blir skannet og sendt over som vedlegg til epost.

SportY har et integrert, IT-basert lagerstyrings- og regnskapssystem. SportYs rutiner på lagerområdet omfatter:

- Når det bestilles varer fra en leverandør, registreres bestillingen i lagerstyringssystemet. Når det mottas melding fra Superdepot om vareinngang, strykes angjeldende bestilling og varene registreres inn i lagerbeholdningen.
- Innkjøpsfaktura kontrolleres mot opprinnelig bestilling mht varetype, kvantum og pris. Deretter registreres fakturaen i regnskapssystemet.
- Salgsordren registreres når den mottas og varen reserveres i lagerstyringssystemet. Reservasjonen fjernes og varen registreres ut av lagerbeholdningen når det mottas melding

fra SportY om vareutgang. Registeringen av vareutgangen gir også impuls til automatisk fakturering og regnskapsmessig registrering av salget.

- Kvantum varer i lagerstyringssystemet ved månedsslutt avstemmes mot de månedlige lagerlistene som mottas fra SportY. Ved uoverensstemmelser korrigeres kvantum i lagerstyringssystemet i tråd med lagerlisten.

Spørsmål a)

Anta at opplegget for outsourcing ble lagt frem for Gorm før avtalen ble inngått. Hvilke kommentarer vil du forvente Gorm hadde til opplegget, og hva burde han insistere på at ble klarlagt i avtalen mellom SportY og Superdepot? Begrens svaret til momenter som har betydning for årsregnskapet og intern kontroll med årsregnskapet.

Spørsmål b)

Anta at opplegget er som beskrevet, og at det ikke er ytterligere interne kontrolltiltak rundt vareinngang, lagerhold og vareutgang i SportY. Gorm skal planlegge revisjonen av årsregnskapet for 2006. Redegjør for hvilken betydning opplegget har for risiko knyttet til årsregnskapet, og hvordan Gorm kan planlegge revisjonen av de berørte delene av årsregnskapet.

På sensommeren 2006 blir Mikkel informert av styrelederen i SportY om at selskapet planlegger å fusjonere med sportsutstyrsfirmaet AYZ AS (heretter betegnet "AYZ") fra 1. januar 2007. AYZ er et stort selskap med et landsomfattende nettverk av utsalgssteder. De har lenge vært misfornøyd med sin revisor, og SportYs styreleder mener at det er store sjanser for at RøedRev kan få revisjonen av det fusjonerte selskapet.

Spørsmål c)

Forutsett at RøedRev mottar en forespørsel om å overta revisjonen av det fusjonerte selskapet. Tilsier opplysningene tidligere i oppgaven at det kan være problematisk for RøedRev å akseptere oppdraget?

I slutten av november 2006 blir Gorm innkalt til et møte med styrelederen og daglig leder i SportY og styrelederen i AYZ. I møtet får han tilbud om en nyopprettet stilling som controller i det fusjonerete selskapet. For at det ikke skal oppstå vanskeligheter med avviklingen av revisjonen av årsregnskapet for 2006, foreslår styrelederen i AYZ at Gorm tiltrer stillingen umiddelbart etter generalforsamlingen, som skal avholdes 12. juni 2007.

Spørsmål d)

Hvilke problemer medfører situasjonen for revisjonen av SportY for 2006, og hvordan kan problemene løses?

Oppgave 2 (anslått tid: 1 ½ timer)

Oppgaven dreier seg fortsatt om RødRevs revisjon av SportY (se situasjonsbeskrivelsen i forrige oppgave). Revisjonsplanen (tidligere kalt "revisjonsprogrammet") for salgsområdet i SportY inneholder blant annet følgende revisjonshandlinger:

- Ta utgangspunkt i aldersfordelt kundespesifikasjon 30. november. Velg ut alle kunder med saldo over kr 100 000 og innhent bekreftelse av mellomværende.
- Finn årsak til eventuelt avvik mellom saldoen i kundespesifikasjonen og bekreftelsen.
- Hvis en kunde ikke svarer inne tre uker, send ny forespørsel.
- Hvis en kunde ikke har svart innen to uker etter purring, gjennomfør alternative revisjonshandlinger for saldoen i kundespesifikasjonen.

Et sammendrag av den aldersfordelte kundespesifikasjonen 30. november viser følgende:

Saldo	Antall kunder	Sum fordringer
> 100 000	5	1 874 000
50 000 – 100 000	20	1 432 000
< 50 000	13	125 000
Total	38	3 431 000

Spørsmål a)

Foreslå hvilke revisjonshandlinger du kunne tenke deg å utføre for fordringer på kunder med saldo mellom 50 000 og 100 000, og for kunder med saldo mindre enn kr 50 000. Begrunn svaret.

Spørsmål b)

Hvis det ikke mottas svar fra en kunde etter utløpet av fristen i revisjonsplanen, hvilke alternative revisjonshandlinger vil du gjennomføre for fordringen på denne kunden?

En kunde som er oppført med saldo på kr 172 000 i kundespesifikasjonen bekrefter bare en varegjeld på kr 87 000. Nærmere undersøkelser viser at SportY har feilpostert en faktura på kr 85 000 på denne kunden – kravet gjelder en annen kunde, som står oppført med saldo 0 i kundespesifikasjonen 30. november.

Spørsmål c)

Representerer feilposteringen en "feil" i relasjon til det revisor ønsker å få bevis for ved å innhente saldoforespørsler?

Spørsmål d)

Kan feilposteringen i kundespesifikasjonen ha betydning for andre regnskapsposter og/eller -påstander og/eller forhold som revisor må ta stilling til ved revisjonen?

Oppgave 3 (anslått tid: 2 timer)

Siv Sivertsen er registrert revisor og driver egen revisjonsvirksomhet. Hun har tre ansatte, men er selv den eneste med bevilling som revisor. Arbeidsmarkedet er stramt og det er vanskelig å skaffe kvalifiserte medarbeidere. Siv opplever at arbeidsbelastningen blir for stor, og velger derfor å selge porteføljen til BIG Revisjon AS. Siv blir ansatt som oppdragsansvarlig revisor i BIG Revisjon AS og overtar samtidig en mindre eierandel i selskapet.

En av BIG Revisjon AS' revisjonsklienter er Gross ASA. Ansvarlig revisor for dette oppdraget er en av de eldste partnerne i BIG Revisjon, Birger Gran. En stund etter overdragelsen av revisjonsvirksomheten, oppdager Siv at hennes søster Solveig nylig har kjøpt 5% av aksjene i Gross ASA. Hun meddeler straks denne opplysningen videre til partnerne i BIG Revisjon AS.

Spørsmål a)

Får dette eierforholdet noen betydning for BIG Revisjon AS' mulighet til å fortsette som revisor i Gross AS?

Kort tid etter hennes ansettelse i BIG Revisjon AS, blir Siv utnevnt til oppdragsansvarlig revisor for Shady AS, et malerfirma som utfører maleroppgaver på både privat- og bedriftsmarkedet. Shady AS eies av familien Oker, og daglig leder og hovedaksjonær er malermester Olav Oker. Styret består, foruten Olav Oker, av hans to søsken Oddgeir og Olaug Oker. I tillegg til daglig leder er det ni tilsatte i selskapet: en salgsansvarlig, en kontor- og regnskapsmedarbeider og sju makere.

Siv oppdager i løpet av revisjonen at flere av maleroppgavene som er utført for privatkunder, ikke er utfakturert og dermed heller ikke bokført. Hun tar forholdet opp med salgsansvarlig Leo Janus, som har ansvaret for hele salgsfunksjonen – fra innhenting av ordrer til utfaktureringsring og oppfølging av eventuelle forfalte, ikke betalte fordringer. Janus innrømmer etter en stund å ha inngått avtale med "utvalgte" kunder om å utføre maleroppgaver til redusert pris mot at de betalte kontant uten å få faktura. Han innrømmer videre å ha underslått disse innbetalingene, som han mener beløper seg til rundt 250 000 i alt. Daglig leder og de øvrige ansatte skal være helt ukjente med mislighetene.

Leo Janus er fetter av Olav Oker og hans to søsken, og han velger derfor selv å fremlegge saken for daglig leder og styret. Etter noen dager får Siv telefon fra Olav Oker, som kan meddele at styret ikke ønsker å anmelde forholdet. De er villige til å tilgi sin fetter, som lider av spillegalskap og som derfor har hatt store problemer i sin privatøkonomi, noe som også har gått utover hans nærmeste familie. Av hensyn til familien ønsker de heller ikke å si ham opp. Han vil derfor beholde stillingen som salgsansvarlig med alle de oppgavene han tidligere har hatt, og som han ellers har utført til alles tilfredshet. Leo Janus har på sin side lovet å gå til behandling for sin spillegalskap. Partene har dessuten inngått en avtale om tilbakebetaling av det underslåtte beløpet. Olav Oker opplyser også at regnskapet umiddelbart vil bli korrigert og at merverdiavgiften på den uregistrerte inntekten vil bli innberettet og betalt ved første anledning. Det underslåtte beløpet vil bli bokført som en fordring på Leo Janus.

Spørsmål b)

Hva bør Siv foreta seg i denne situasjonen? Begrunn svaret ditt med utgangspunkt i formelle bestemmelser.

Siv får også oppdragsansvaret for Novell AS. Novell AS ble stiftet 1. juli og Siv finner det derfor mest hensiktsmessig å utføre det meste av revisjonen etter utgangen av regnskapsåret. Hun kan da konstatere at selskapet ikke har opprettet skattetrekkskonto slik skattebetalingsloven krever. Skattetrekket har imidlertid blitt betalt til rett tid gjennom hele året, og det var heller ikke noe annet å utsette på verken bokføring, utarbeidelse av spesifikasjoner eller rapportering.

Spørsmål c)

Hvilke reaksjoner, om noen, bør den manglende skattetrekkskontoen føre til fra Sivs side? Vil det ha noen innvirkning på din konklusjon dersom selskapet umiddelbart oppretter skattetrekkskonto? Begrunn svaret ditt med utgangspunkt i formelle bestemmelser.